

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

54 211 04 Grafikus

Komplex szakmai vizsga

Szóbeli vizsgatevékenysége

A vizsgafeladat megnevezése: Szaktörténet és szakelmélet

A vizsgafeladat időtartama: 30 perc (felkészülési idő 15 perc, válaszadási idő 15 perc)

A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: 35%

A 315/2013. (VIII. 28.) Korm. rendelet 3. § (2) bekezdésében foglaltak alapján a szakmai vizsga szóbeli tételeit a 000025/2017-5522 számon kiadom.

Jóváhagyta:

MÁSOLAT

Az eredeti okirattal mindenben
meg egyező hiteles másolat.

2017

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

Érvényes: 2017. 10. 19-től

A vizsgafeladat ismertetése: Válaszadás a vizsgakövetelmények alapján összeállított, előre kiadott tételsorokból húzott kérdésekre

A szóbeli központilag összeállított vizsga kérdései az alábbi témaköröket tartalmazza:

Egy-egy tétel tartalmazza a szaktörténeti és a szakismereti témaköröket is

- A sokszorosított grafika története, nemzetközi és hazai vonatkozások
- A tervezőgrafika története, nemzetközi és hazai vonatkozások
- Kortárs tervezőgrafika, nemzetközi és hazai vonatkozások
- Manuális és digitális illusztrációs technikák és alkalmazási területeik
- Sokszorosított grafikai és nyomdai technológiák
- Nyomtatási és nyomdai előkészítési technológiák
- A digitális sokszorosítás technológiái
- Kortárs médiaismeret
- Grafika tervezésemélet: szintan, alaktani és kompozíciós ismeretek
- A tervezőgrafikai munka felépítése: eszközök, kommunikációs stratégia, műfajok, médiumok

A tételhez használható segédeszközöket a vizsgaszervező biztosítja.

A feladatsor első részében található 1-20-ig számozott vizsgakérdéseket ki kell nyomtatni, majd pontosan kettévágni. Ezek lesznek a húzótételek.

A második részben található a tanári példány, mely az értékelést segíti.

A tételsor a 37/2013. (V. 28.) EMMI rendeletben foglalt szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye alapján készült.

- 1. Ismertesse hogy melyek voltak az írás megjelenésének első helyszínei, és milyen típusú írásrendszereket alkalmaztak! Röviden jellemezze ezeket az írásmódokat és megfejtési kísérleteket! Vázolja fel, hogyan alakult ki a latin betűs írásmód, mi a jelentősége és hogyan terjedt el! Ismertesse, hogy a kortárs tervezésben milyen médiumokban kapcsolódik a képi és verbális üzenetátadás, hol és miért használunk szimbólumokat!**

A tételhez használható segédeszköz: Grafikatörténeti képgyűjtemény

- 2. Ismertesse a kézzel írott könyvek, kódexek kialakulását! Soroljon fel és röviden jellemezzen hazai és nemzetközi kódexeket és mutassa be a kódexek elkészítésének sajátosságait! Ismertesse az illusztráció fajtáit, alkalmazási területeit! Mutassa be példákkal a klasszikus kalligráfia felhasználási lehetőségeit a kortárs grafikában!**

A tételhez használható segédeszköz: Grafikatörténeti képgyűjtemény

- 3. Ismertesse könyvnyomtatás feltalálásának jelentőségét és a Gutenberg által alkalmazott technika jellegzetességeit. Soroljon fel és röviden jellemezzen ősnymtatványokat. Mutassa be a magyar nyomdászat kialakulását. Ismertesse a klasszikus magas- és a korszerű dombornyomó gépek és a technológia felhasználását a kortárs tervezésben.**

A tételhez használható segédeszköz: Grafikatörténeti képgyűjtemény

- 4. Ismertesse a reneszánsz, a barokk és a klasszicista betűtervezés és grafikai tervezés jellegzetességeit! Soroljon fel és röviden jellemezzen minden időszakhoz kapcsolódóan híres alkotókat és alkotásokat! Vázolja fel hogyan, milyen nyomtatványokban használunk antikvákat és milyen kortárs szövegbetű tervezési, betűalkalmazási tendenciák vannak! Soroljon fel kortárs antikvákat és tervezőiket!**

Ismertesse a tipográfiai mértékrendszer fogalmát és alkalmazását!

A tételhez használható segédeszköz: Grafikatörténeti képgyűjtemény

- 5. Ismertesse a magasnyomtatással készülő illusztrációk fajtáit, történetüket, technológiájukat és a legfontosabb alkotókat! Ismertesse a korai kínai és japán nyomatok kialakulását és jelentőségét! Mutassa be a kortárs képalkotásban a magasnyomtatás felhasználási lehetőségeit!**

A tételhez használható segédeszköz: Grafikatörténeti képgyűjtemény

- 6. Ismertesse a nyomtatott könyvekben a mélynyomtatással készült illusztrációk és a tipográfia kapcsolatának összefüggéseit a reneszánsztól napjainkig! Soroljon fel különböző mélynyomtatási eljárással készült illusztrációkat, alkotóikat bemutatva! Mutassa be a mélynyomtatási technikákat, eljárásokat!**

Mutassa be a könyvkötés technológiáit, a hagyományos kézzel készült és a gépi eljárásokat!

A tételhez használható segédeszköz: Grafikatörténeti képgyűjtemény

- 7. Ismertesse a századforduló legfontosabb művészeti stílusait és a grafikai tervezés jellegzetességeit! Soroljon fel és röviden jellemezzen minden stílushoz, helyhez kapcsolódóan híres alkotókat és alkotásokat! Ismertesse a síknyomtatás technológiáját, a litográfiai nyomtatás, a szitanyomtatás és az ofsetnyomtatás kialakulását!**

A tételhez használható segédeszköz: Grafikatörténeti képgyűjtemény

- 8. Ismertesse az avantgárd megjelenési helyeit, kialakulásának okait, legfontosabb alkotóit! Szemléltesse, miben hatott a futurizmus, az expresszionizmus, a konstruktivizmus a tervezőgrafikára! Vázolja a korszak grafikai tervezésének sajátosságait és azt, hogy ezt miként alkalmazná a kortárs tervezésben! Jellemezze a modern stílus megjelenésének jelentőségét a grafikában!**

A tételhez használható segédeszköz: Grafikatörténeti képgyűjtemény

- 9. Ismertesse a Bauhaus időszakára jellemző betűtervezési, grafikai és tipográfiai stílus jellegzetességeit és a Bauhaus oktatási módszerét! Soroljon fel és röviden jellemezzen tervezőgrafikai munkákat, nemzetközi és magyar alkotókat! Mutassa be a groteszk betűt és formai jellegzetességeit, legfontosabb tervezőit! Mutassa be a húszas évek kereskedelmi grafikáját hazai és nemzetközi példákkal! Vázolja fel hogyan, milyen kiadványokban használunk groteszk betűket, és milyen újabb betűtervezési, betűalkalmazási tendenciák vannak!**

A tételhez használható segédeszköz: Grafikatörténeti képgyűjtemény

- 10. Ismertesse a kereskedelmi grafika sajátosságait! Soroljon fel és röviden jellemezzen korszakokat, híres alkotókat és márkatörténeteket! Mutassa be a legfontosabb magyar vonatkozásokat történeti és kortárs példákkal! Prezentálja a kortárs kereskedelmi grafika jellegzetességeit, működési mechanizmusait, a legfontosabb ügynökségeket, munkáikat példákkal!**

Határozza meg a branding fogalmát! Ismertesse milyen összetevőkből áll a márkáépítés folyamata!

A tételhez használható segédeszköz: Grafikatörténeti képgyűjtemény

- 11. Ismertesse a svájci tipográfiai stílus legfontosabb alkotóit és stílusukat, munkamódszerüket! Vázolja fel, hogyan és miért hatott a világ grafikusaira ez a tervezői módszer! Mutassa be a posztmodern korszakot legfontosabb alkotóival és munkáikkal!**

Ismertesse a layout fogalmát, a térközök hierarchiáját az oldalon, oldalpáron és a különböző kiadványokban! Mutassa be az oldalalkotó elemek egymáshoz való viszonyát! Ismertesse a gridrendszer lényegét és használatát!

A tételhez használható segédeszköz: Grafikatörténeti képgyűjtemény

- 12. Ismertesse miként változott a tervezőgrafika a számítógép megjelenése óta! Mutassa be a kilencvenes évek óta a legfontosabb irányzatait, kiemelkedő tervezőit! Fejtse ki, milyen szakmai publikációk szerint tájékozódik, milyen kortárs tervezőket ismer! Ismertesse a számítógépes tervezés, a DTP fogalmát, jelentőségét és alakulását, fejlődését napjainkig! Fogalmazza meg mennyiben és hogyan változtatta meg az internet megjelenése a grafikai tervezést!**

A tételhez használható segédeszköz: Grafikatörténeti képgyűjtemény

- 13. Ismertesse röviden, hogy milyen alapanyagokat használtak íráshordozóként a papír megjelenése előtt. Váolja fel a papírgyártás technológiáját és a papír történetét, a merített papír készítésének technológiáját. Mutassa be, hogy jelenleg milyen főbb papírtípusokat használunk és mik a papírjellemzők, mire kell figyelni tervezéskor.**

Ismertesse a művészi grafikákhoz, a hagyományos, a digitális és az otthoni nyomtatáshoz használandó papírfajtákat. Mutassa be a nyomdai papírméret szabványokat és azt is, miként hasznosítja tudását tervezéskor. Váolja fel, hogy milyen, a papír tulajdonságait kihasználó nyomtatás utáni műveletek vannak.

A tételhez használható segédeszköz: Nem használható!

- 14. Ismertesse, hogy milyen számítógépes rendszer szükséges professzionális tervezőgrafikai munka végzéséhez! Röviden mutassa be a munka végzéséhez szükséges eszközöket, programokat és perifériákat! Ismertesse a vektoros és pixeles kép jellemzőit, a képfeldolgozás menetét, valamint az elektronikus képformátumokat! Váolja fel, hogy mire kell figyelni különböző képeredetik digitalizálásakor! Mutassa be milyen eszközöket használ és milyen munkafolyamat szükséges egy komplex grafikai munka végzéséhez!**

A tételhez használható segédeszköz: Nem használható!

- 15. Ismertesse a tervezőgrafikai munka során felhasználható nyomtatási eljárásokat történeti, technológiai és tervezői szempontok szerint. Vázolja fel a nyomtatási és nyomtatás utáni kreatív lehetőségeket. Mutassa be a digitális nyomtatási eljárásokat, és részletezze ezek speciális lehetőségeit és korlátait. Mutasson be kortárs alkotókat, akik a nyomtatási kreatív lehetőségeket alkalmazzák munkásságukban. Ismertesse a tervezőgrafikai munka során alkalmazandó magas-, sík- és mélynyomtató, valamint a digitális nyomtatási eljárásokat.**

A tételhez használható segédeszköz: Háromszoros hajtású ív kilövésmintája
Grafikatörténeti képgyűjtemény

- 16. Ismertesse a tervezőgrafikai munka során alkalmazásra kerülő színelméleti és színkezelési szabványokat történeti szempontból! Beszéljen a különböző műfajoknál felmerülő színhasználati problémákról és a kivitelezéseknél a színellenőrzésről! Mutasson be kortárs alkotókat, akik a színhasználat kreatív lehetőségeit alkalmazzák munkásságukban! Ismertesse a szín fogalmát, jellemzőit, az additív és a szubtraktív színkeverés tulajdonságait, a különböző színrendszereket! Ismertesse a direkt szín fogalmát, használatának szükségességét, a Pantone-skála használatát!**

A tételhez használható segédeszköz: Grafikatörténeti képgyűjtemény

- 17. Ismertesse a tervezőgrafikai munka során használandó legfontosabb betűalkalmazási szabályokat. Fejtse ki a kreatív lehetőségeket. Mutassa be a betűtervezés történetét kronologikusan. Ismertesse a betűtípus fogalmát, a betűk osztályba sorolásának szempontjait. Mondjon példát az egyes betűosztályok elemeinek alkalmazására, a legfontosabb tervezőkre és betűtípusokra. Elemezze a betűtípusokat formailag a stílustörténet szerint. Mutasson be kortárs betűtervezőket és alkotókat, akik a betűhasználat kreatív lehetőségeit alkalmazzák munkásságukban. Ismertesse a digitális betűtárolási módokat és kódrendszereket.**

A tételhez használható segédeszköz: Nem használható!

- 18. Ismertesse a tervezőgrafika legfontosabb médiumait, megjelenési és felhasználási lehetőségeit! Mondjon mindegyikre néhány kiemelkedő munkát, alkotót!**

Ismertesse a nyomtatott és a digitális alapú grafika közötti azonosságokat és különbségeket! Milyen munkamódszereket használ és alkalmaz és miért? Mutassa be a digitális médiumok legfontosabb típusait! Ismertesse mennyiben és hogyan változtak a klasszikus grafikai és tervezőgrafikai médiumok a digitális megjelenések lehetőségeinek figyelembe vétele miatt!

A tételhez használható segédeszköz: Grafikatörténeti képgyűjtemény

- 19. Ismertesse a klasszikus tipográfia rendszerét, eszközeit, elemeit! Mutassa be a modern tipográfia rendszerét, eszközeit, elemeit! Soroljon fel és elemezzen történeti és kortárs példákat! Elemezze a különbségeket és a funkcióból adódó használati lehetőségeket! Mutassa be a különböző laptükrök tervezésének elvét! Mondja el a legfontosabb tördelési szabályokat, hibákat! Ismertesse hogyan készít elő egy összetett kiadványt digitálisan!**

A tételhez használható segédeszköz: Nem használható!

- 20. Ismertesse egy könyv nyomdai előkészítésének lépéseit, szereplőit az ötlettől a nyomdáig. Ismertesse egy könyv elkészítésének lépéseit, szereplőit a nyomdába érkezéstől az expedálásig. A bemutatandó nyomdai eljárás ofsetnyomás.**

A tételhez használható segédeszköz: Nem használható!

AZ ÉRTÉKELÉS SZEMPONTJAI

Tanári példány

- 1. Ismertesse hogy melyek voltak az írás megjelenésének első helyszínei, és milyen típusú írásrendszereket alkalmaztak! Röviden jellemezze ezeket az írásmódokat és megfejtési kísérleteket! Vázolja fel, hogyan alakult ki a latin betűs írásmód, mi a jelentősége és hogyan terjedt el! Ismertesse, hogy a kortárs tervezésben milyen médiumokban kapcsolódik a képi és verbális üzenetátadás, hol és miért használunk szimbólumokat!**

A tételhez használható segédeszköz: Grafikatörténeti képgyűjtemény

Kulcsszavak, fogalmak:

- Mezopotámia írástörténeti emlékei, az írásrendszer megfejtői
- Egyiptom írástörténeti emlékei, írásmódja, az írásrendszer megfejtői
- A föníciai írásrendszer kialakulása és elterjedése
- A görög és a római birodalom írástörténeti emlékei, könyvtárak
- Más népek írástörténeti emlékei, írásrendszerei
- Jel, jelkép, szimbólumok használata
- Szemiotikai alapok

- 2. Ismertesse a kézzel írott könyvek, kódexek kialakulását! Soroljon fel és röviden jellemezzen hazai és nemzetközi kódexeket és mutassa be a kódexek elkészítésének sajátosságait! Ismertesse a hagyományos, kézi alapú képi ábrázolás, az illusztráció fajtáit! Mutassa be példákkal a klasszikus kalligráfia felhasználási lehetőségeit a kortárs grafikában!**

A tételhez használható segédeszköz: Grafikatörténeti képgyűjtemény

Kulcsszavak, fogalmak:

- A kódexek kialakulása, jelentősége
- Formai jellegzetességei, alapanyaga és elkészítési technikája
- A legfontosabb kódextípusok példákkal, nemzetközi áttekintés
- A kódexekben alkalmazott betűk, betűtípusok és illusztrációk
- Magyar, kézzel írott könyvtörténeti emlékek
- A kézzel írott betű, a kalligráfia jelenléte a kortárs tervezésben
- Manuális rajzi és festészeti technikák és felhasználásuk

- 3. Ismertesse könyvnyomtatás feltalálásának jelentőségét és a Gutenberg által alkalmazott technika jellegzetességeit! Soroljon fel és röviden jellemezzen ősnyomtatványokat! Mutassa be a magyar nyomdászat kialakulását! Ismertesse a klasszikus magas- és a korszerű dombornyomó gépek és a technológia felhasználását a kortárs tervezésben!**

A tételhez használható segédeszköz: Grafikatörténeti képgyűjtemény

Kulcsszavak, fogalmak:

- A könyvnyomtatás folyamata, feltalálásának jelentősége
- A gót betű kialakulása, formai jellegzetességei, fajták és betűtípusok
- A Gutenberg Biblia és az első ősnyomtatványok formai elemzése, bemutatása
- A magyar nyomdászat kialakulása, első magyar nyomdatörténeti emlékek
- A könyvnyomtatás hagyományos technológiájának alkalmazása a kortárs alkalmazott grafikai műfajokban
- Prégelés, dombornyomtatás, eszközei, anyagai, technológiája és felhasználása

- 4. Ismertesse a reneszánsz, a barokk és a klasszicista betűtervezés és grafikai tervezés jellegzetességeit! Soroljon fel és röviden jellemezzen minden időszakhoz kapcsolódóan híres alkotókat és alkotásokat! Vázolja fel hogyan, milyen nyomtatványokban használunk antikvákat és milyen kortárs szövegbetű tervezési, betűalkalmazási tendenciák vannak! Soroljon fel kortárs antikvákat és tervezőiket! Ismertesse a tipográfiai mértékrendszer fogalmát és alkalmazását!**

A tételhez használható segédeszköz: Grafikatörténeti képgyűjtemény

Kulcsszavak, fogalmak:

- A reneszánsz antikva kialakulása, formai jellegzetességei, tervezők és betűtípusok
- A barokk antikva kialakulása, formai jellegzetességei, tervezők és betűtípusok
- A klasszicista antikva kialakulása, formai jellegzetességei, tervezők és betűtípusok
- 20. századi és kortárs antikva betűtípusok
- Magyar vonatkozások: antikva betűk tervezői és betűtípusok
- Az antikva betűtípusok legfontosabb felhasználási területei a kortárs alkalmazott grafikai tervezésben
- A tipográfiai mértékrendszer kialakulása, jellegzetességei és alkalmazása

- 5. Ismertesse a magasnyomtatással készülő illusztrációk fajtáit, történetüket, technológiájukat és a legfontosabb alkotókat! Ismertesse a korai kínai és japán nyomatok kialakulását és jelentőségét! Mutassa be a kortárs képkészítésben a magasnyomtatás felhasználási lehetőségeit!**

A tételhez használható segédeszköz: Grafikatörténeti képgyűjtemény

Kulcsszavak, fogalmak:

- Magasnyomtatással készült illusztrációk az európai grafikatörténetben, legfontosabb művészek, alkotások kronológia szerint
- A magas nyomtatás (fa-, linó-, papírmetszet) készítésének alapelve, nyersanyagai, a megmunkálás legegyszerűbb eszközei, eszközök karbantartása
- Eszközök, festékek, prés, papírok
- Kézi levonatok készítése magasnyomó formákról. A kézi nyomtatás eszközei, festékek, oldószer
-
- A lapdúcmetés, a xilográfia, a linómetés, a cinkográfia technikája, alapanyagai, eszközök, példák
- Magasnyomó gépek, berendezések működése, nyomtatás előkészítése, próbanyomtatás, nyomtatás
- A távol-keleti magasnyomás kezdetei, a klasszikus kínai és japán fametszet, alkotók
- Magasnyomtatási eljárásokat használó kortárs illusztrátorok, grafikusok és munkáik

- 6. Ismertesse a nyomtatott könyvekben a mélynyomtatással készült illusztrációk és a tipográfia kapcsolatának összefüggéseit a reneszánsztól napjainkig! Soroljon fel különböző mélynyomtatási eljárással készült illusztrációkat, alkotóikat bemutatva! Mutassa be a mélynyomtatási technikákat, eljárásokat!**

Mutassa be a könyvkötés technológiáit, a hagyományos kézzel készült és a gépi eljárásokat!

A tételhez használható segédeszköz: Grafikatörténeti képgyűjtemény

Kulcsszavak, fogalmak:

- A mélynyomtatás jellemzői, elkészítése és nyomtatása, kötelező jelzések a nyomatokon
- Az akvatinta, a mezzotinto, a repesztéses eljárás, a foltmaratás technikája, példák
- A mélynyomás főbb technikái időrendi megjelenésük sorrendjében, példák, mesterek
- A rézmetszet, hidegtű, a rézkarc, lágyalap, repesztés technikája, eszközei
- A javítás, átdolgozás lehetőségei, elégtelen nyomatkép kialakulásának lehetséges okai
- Gépek, berendezések működése, nyomtatás előkészítése, próbanyomtatás, nyomtatás
- Könyvkötészet: manuális technikák, korszerű technikák, gépek, berendezések működése

- 7. Ismertesse a a századforduló legfontosabb művészeti stílusait és a grafikai tervezés jellegzetességeit! Soroljon fel és röviden jellemezzen minden stílushoz, helyhez kapcsolódóan híres alkotókat és alkotásokat! Ismertesse a síknyomtatás technológiáját, a litográfiai nyomtatás, a szitanyomtatás és az ofsetnyomtatás kialakulását!**

A tételhez használható segédeszköz: Grafikatörténeti képgyűjtemény

Kulcsszavak, fogalmak:

- A litográfia feltalálásának jelentősége a művészi képalkotásban
- A litográfiai nyomat jellemzői
- A litográfia technikája, eszközei
- A művészposzterek megjelenése Európában, alkotók, megbízók
- Anglia és Glasgow szerepe a modern grafikai tervezésben, teóriák és alkotók
- A bécsi szecesszió világa, alkotók, legfontosabb grafikai művek
- A szecessziós képalkotás sajátosságai
- A szitanyomat (szerigráfia) jellemzői
- A szerigráfia technikája, a kép átvitele, ennek lehetőségei, eszközei
- Színre bontás a szerigráfiában

- 8. Ismertesse az avantgárd megjelenési helyeit, kialakulásának okait, legfontosabb alkotóit! Szemléltesse, miben hatott a futurizmus, az expresszionizmus, a konstruktivizmus a tervezőgrafikára! Vázolja a korszak grafikai tervezésének sajátosságait és azt, hogy ezt miként alkalmazná a kortárs tervezésben! Jellemezze a modern stílus megjelenésének jelentőségét a grafikában!**

A tételhez használható segédeszköz: Grafikatörténeti képgyűjtemény

Kulcsszavak, fogalmak:

- Az avantgárd szellemisége
- A futurizmus és a futurista betűhasználat jellegzetességei
- A holland de Stijl hatása a tervezőgrafikára, magyar vonatkozások
- Az orosz konstruktivista grafika kialakulása, hatása
- Az expresszionista képalkotás elmélete, legjelentősebb munkák
- A konstruktivista képalkotás, és hatása a kortárs tervezőgrafikára
- Klasszikus és modern tipográfiai stílus

- 9. Ismertesse a Bauhaus időszakára jellemző betűtervezési, grafikai és tipográfiai stílus jellegzetességeit és a Bauhaus oktatási módszerét! Soroljon fel és röviden jellemezzen tervezőgrafikai munkákat, nemzetközi és magyar alkotókat! Mutassa be a groteszk betűt és formai jellegzetességeit, legfontosabb tervezőit! Mutassa be a húszas évek kereskedelmi grafikáját hazai és nemzetközi példákkal! Vázolja fel hogyan, milyen nyomtatványokban használunk groteszk betűket, és milyen újabb betűtervezési, betűalkalmazási tendenciák vannak!**

A tételhez használható segédeszköz: Grafikatörténeti képgyűjtemény

Kulcsszavak, fogalmak:

- Groteszk betűk kialakulása, legfontosabb tervezők, történeti és kortárs példák
- A kortárs tervezőgrafikában a groteszk betűk alkalmazási lehetőségei
- A modern stílus kialakulása a tipográfiában
- A húszas, harmincas évek legfontosabb tervezőgrafika újításai, módszerek, munkák
- A Bauhaus időszak kiadványai, tervezők és munkák
- Magyar származású alkotók és munkásságuk
- A Bauhaus oktatási rendszere és ennek hatása, továbbélése
- Húszas évek kereskedelmi grafikája hazánkban és világszerte

10. Ismertesse a kereskedelmi grafika sajátosságait. Soroljon fel és röviden jellemezzen korszakokat, híres alkotókat és márkatörténeteket! Mutassa be a legfontosabb magyar vonatkozásokat történeti és kortárs példákkal! Prezentálja a kortárs kereskedelmi grafika jellegzetességeit, működési mechanizmusait, a legfontosabb ügynökségeket, munkáikat példákkal!

Határozza meg a branding fogalmát! Ismertesse milyen összetevőkből áll a márkaépítés folyamata!

A tételhez használható segédeszköz: Grafikatörténeti képgyűjtemény

Kulcsszavak, fogalmak:

- A branding fogalma, lényege, összetevői
- A kereskedelmi grafika kialakulása, alkotók, stílusok
- A kereskedelmi grafika története Magyarországon
- A kereskedelmi grafika műfajai, hagyományos és kortárs médiumai
- A kortárs kereskedelmi grafika működési mechanizmusai, ügynökségek, alkotók
- Márkaérték, márkavédelem, márkanév

11. Ismertesse a svájci tipográfiai stílus legfontosabb alkotóit és stílusukat, munkamódszerüket! Váolja fel, hogyan és miért hatott a világ grafikusaira ez a tervezői módszer! Mutassa be a posztmodern korszakot legfontosabb alkotóival és munkáikkal!

Ismertesse a layout fogalmát, a térközök hierarchiáját az oldalon, oldalpáron és a különböző kiadványokban! Mutassa be az oldalalkotó elemek egymáshoz való viszonyát. Ismertesse a gridrendszer lényegét és használatát!

A tételhez használható segédeszköz: Grafikatörténeti képgyűjtemény

Kulcsszavak, fogalmak:

- A svájci tipográfiai stílus legfontosabb alkotói
- A svájci tipográfiai stílus legfontosabb jellemzői
- Az internacionális stílus meghatározása, fontosabb alkotói
- A posztmodern stílus lényege, legfontosabb alkotói, hatása
- A gridrendszer, a modulhálós tipográfiai tervezés megjelenése és szabályrendszerei
- Márkaépítések, nemzetközi grafikai stúdiók, példák, munkák
- A layout fogalma, a laptükör, hierarchiai rendszerek

- 12. Ismertesse miként változott a tervezőgrafika a számítógép megjelenése óta! Mutassa be a kilencvenes évek óta a legfontosabb irányzatait, kiemelkedő tervezőit! Fejtse ki, milyen szakmai publikációk szerint tájékozódik, milyen kortárs tervezőket ismer! Ismertesse a számítógépes tervezés, a DTP fogalmát, jelentőségét és alakulását, fejlődését napjainkig! Fogalmazza meg mennyiben és hogyan változtatta meg az internet megjelenése a grafikai tervezést!**

A tételhez használható segédeszköz: Grafikatörténeti képgyűjtemény

Kulcsszavak, fogalmak:

- Szöveg és kép kapcsolata digitális technikával
- Új grafikai képalkotási módszerek megjelenése
- Új tipográfiai stílus, alkotók, munkamódszerek
- A DTP fogalma, jelentősége a tervezésben
- Szakmai fórumok, nyomtatott és online alapú hírforrások
- Kortárs tervezők, új médiumok bemutatása
- Az internet története napjainkig
- TCP/IP ismertetése
- Aktuális trendek a hálózati kommunikációban

13. Ismertesse röviden, hogy milyen alapanyagokat használtak íráshordozóként a papír megjelenése előtt! Vázolja fel a papírgyártás technológiáját és a papír történetét, a merített papír készítésének technológiáját! Mutassa be, hogy jelenleg milyen főbb papírtípusokat használunk és mik a papírjellemzők, mire kell figyelni tervezéskor!

Ismertesse a művészi grafikákhoz, a hagyományos, a digitális és az otthoni nyomtatáshoz használandó papírfajtákat! Mutassa be a nyomdai papírméret szabványokat és azt is, miként hasznosítja tudását tervezéskor! Vázolja fel, hogy milyen, a papír tulajdonságait kihasználó nyomtatás utáni műveletek vannak!

A tételhez használható segédeszköz: Nem használható!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Íráshordozók a papír megjelenése előtt
- A papír és a papírgyártás története
- A papírgyártás technológiája
- A nyomdai papírok, művészpapírok fajtái
- A kreatív papíroknál alkalmazható nyomdai eljárások
- A papírok szabványrendszerei, minőségi követelmények
- Nyomtatás utáni műveletek
- A magasnyomáshoz alkalmas papírfajták, tulajdonságaik
- A mélynyomáshoz alkalmas papírok, tulajdonságaik
- A litográfiához alkalmas papírok, tulajdonságaik
- A szitanyomáshoz alkalmas papírok, tulajdonságaik
- A merített papír készítése

14. Ismertesse, hogy milyen számítógépes rendszer szükséges professzionális tervezőgrafikai munka végzéséhez! Röviden mutassa be a munka végzéséhez szükséges eszközöket, programokat és perifériákat! Ismertesse a vektoros és pixeles kép jellemzőit, a képfeldolgozás menetét, valamint az elektronikus képformátumokat! Vázzon fel, hogy mire kell figyelni különböző képeredetik digitalizálásakor! Mutassa be milyen eszközöket használ és milyen munkafolyamat szükséges egy komplex grafikai munka végzéséhez!

A tételhez használható segédeszköz: Nem használható!

Kulcsszavak, fogalmak:

- A számítógép kialakulásának történeti áttekintése
- Hardverismereti alapok, a grafikai munkára alkalmas számítógépes rendszer felépítésének követelményei, szükséges perifériák
- Anyaggyűjtés, tájékozódás, kapcsolattartás digitális eszközökkel
- A tervezőgrafikai munkavégzéshez szükséges grafikai szoftverek, működési elvük
- Képek digitalizálása, retus, méret, felbontás, képmód, formátum beállítása
- Vektoros illusztráció elkészítése, méretezés, feliratai, exportja
- Átjárhatóság a programok között (vektoros webfejlesztő, vektoros képszerkesztő, vektoros kiadványszerkesztő)
- Pixeles és vektoros illusztrációk jellemzői, formátumai
- A képeredetik fajtái, képbevitel
- A képeredetik digitális átméretezése, korrekciós műveletek
- Képek digitalizálása felhasználási módjuk szerint (72, 150, 300 dpi), retus, maszk, útvonal, vágógörbe, szöveg, pixeles effektek
- Bézier-görbe jellemzői, átméretezhetőség, pixels kép beágyazása, szövegkezelés, rétegek, maszkolás, vektoros effektek
- A szkennelési felbontás (dpi) és a nyomdai rácssűrűség (lpi) kapcsolata
- Tervezési munkafolyamat mozgóképes médiumokra
- Tervezési munkafolyamat interaktív médiumokra
- Tervezési munkafolyamat online médiumokra

15. Ismertesse a tervezőgrafikai munka során felhasználható nyomtatási eljárásokat történeti, technológiai és tervezői szempontok szerint! Váolja fel a nyomtatási és nyomtatás utáni kreatív lehetőségeket! Mutassa be a digitális nyomtatási eljárásokat, és részletezze ezek speciális lehetőségeit és korlátait! Mutasson be kortárs alkotókat, akik a nyomtatási kreatív lehetőségeket alkalmazzák munkásságukban! Ismertesse a tervezőgrafikai munka során alkalmazandó magas-, sík- és mélynyomtató, valamint a digitális nyomtatási eljárásokat!

A tételhez használható segédeszköz: Háromszoros hajtású ív kilövésmentája
Grafikatörténeti képgyűjtemény

Kulcsszavak, fogalmak:

- Az ofsetnyomtatás kialakulása és technológiája, íves és tekercsnyomtatás
- A korszerű ipari magas- és mélynyomógépek típusai és technológiájuk
- Előkészítés különböző nyomdai eljárásokhoz, próbanyomtatási lehetőségek
- Nyomdai utómunkák, kreatív nyomtatási lehetőségek, alkotók, példák
- Nyomdai előkészítés a különböző nyomdai eljárásokhoz
- A digitális nyomdagépek és nyomtatók fajtái, technológiájuk, Inkjet, lézer és szárazofset
- Nyomó és nemnyomó elemek kialakítása az egyes eljárásoknál, nyomóforma készítés
- Kilövések, egy- és kétoldalas nyomtatás
- Nyomtatás utáni műveletek

16. Ismertesse a tervezőgrafikai munka során alkalmazásra kerülő színelméleti és színkezelési szabványokat történeti szempontból! Beszéljen a különböző műfajoknál felmerülő színhasználati problémákról és a kivitelezéseknél a színellenőrzésről! Mutasson be kortárs alkotókat, akik a színhasználat kreatív lehetőségeit alkalmazzák munkásságukban! Ismertesse a szín fogalmát, jellemzőit, az additív és a szubtraktív színkeverés tulajdonságait, a különböző színrendszereket! Ismertesse a direkt szín fogalmát, használatának szükségességét, a Pantone-skála használatát!

A tételhez használható segédeszköz: Grafikatörténeti képgyűjtemény

Kulcsszavak, fogalmak:

- A színtan történeti áttekintése
- A spektrum színei
- Kis színpszichológia, a színek jelentése
- Komplementer színpárok
- Additív és szubtraktív színkeverés, , RGB, CMY, CMYK, HSB, Lab
- A direkt színek szerepe a tervezésben, színmintakönyvek
- Színbontás különböző nyomtatási és kreatív nyomdai eljárásokhoz
- Nyomtatott és online felületek színkezelésének problémái
- Különböző grafikai médiumok színhasználati lehetőségei, kortárs alkotók, példák
- Direkt szín, fizikai színminták, Pantone-skálák,
- Solid, Solid to Process, Process, Metal és Pastell Pantone-skálák

17. Ismertesse a tervezőgrafikai munka során használandó legfontosabb betűalkalmazási szabályokat! Fejtse ki a kreatív lehetőségeket! Mutassa be a betűtervezés történetét kronologikusan! Ismertesse a betűtípus fogalmát, a betűk osztályba sorolásának szempontjait! Mondjon példát az egyes betűosztályok elemeinek alkalmazására, a legfontosabb tervezőkre és betűtípusokra! Elemezze a betűtípusokat formailag a stílustörténet szerint! Mutasson be kortárs betűtervezőket és alkotókat, akik a betűhasználat kreatív lehetőségeit alkalmazzák munkásságukban! Ismertesse a digitális betűtárolási módokat és kódrendszereket!

A tételhez használható segédeszköz: Nem használható!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Betűhasználati, olvashatósági szabályok
- Betűtervező cégek, használati jogok és free fontok használata
- Kortárs display fontok és egyedi illusztratív képalkotó tipográfia, példákkal
- A betűtípusok osztályozása, a betűk fizikai felépítése, betűtervezési alapok
- A betűtervezés története a tizes csoportosítás alapján
- Betűtípus, betűcsalád, betűváltozat
- Bitmap és vektoros karakterek, kódtáblázatok, Type1, TrueType, OpenType
- Mac OS X-es fontkezelés
- Windows-os fontkezelés régen és ma
- A jogdíjas és az ingyenes betűk alkalmazhatósága

18. Ismertesse a tervezőgrafika legfontosabb médiumait, megjelenési és felhasználási lehetőségeit! Mondjon mindegyikre néhány kiemelkedő munkát, alkotót!

Ismertesse a nyomtatott és a digitális alapú grafika közötti azonosságokat és különbségeket! Milyen munkamódszereket használ és alkalmaz és miért? Mutassa be a digitális médiumok legfontosabb típusait! Ismertesse mennyiben és hogyan változtak a klasszikus grafikai és tervezőgrafikai médiumok a digitális megjelenések lehetőségeinek figyelembe vétele miatt!

A tételhez használható segédeszköz: Grafikatörténeti képgyűjtemény

Kulcsszavak, fogalmak:

- Ebmléma, logo, tervezésmódszertan, alkotók, munkák
- Arculattervezés, kis és nagy arculat, tervezésmódszertan, alkotók, munkák
- Kiadványtervezés, tervezésmódszertan, alkotók, munkák
- Csomagolástervezés, tervezésmódszertan, alkotók, munkák
- Könyvtervezés, tervezésmódszertan, alkotók, munkák
- Periodikus kiadványok tervezése, tervezésmódszertan, alkotók, munkák
- Kiállítástervezés, tervezésmódszertan, alkotók, munkák
- Webtervezés, tervezésmódszertan, alkotók, munkák
- Mozgó grafika, tervezésmódszertan, alkotók, munkák
- Plakáattervezés, tervezésmódszertan, alkotók, munkák
- Betűtervezés, tervezésmódszertan, alkotók, munkák
- Interaktív grafika, tervezésmódszertan, alkotók, munkák
- Információtervezés, tervezésmódszertan, alkotók, munkák
- Tervezés nyomtatott és digitális médiumokra

19. Ismertesse a klasszikus tipográfia rendszerét, eszközeit, elemeit! Mutassa be a modern tipográfia rendszerét, eszközeit, elemeit! Soroljon fel és elemezzen történeti és kortárs példákat! Elemezze a különbségeket és a funkcióból adódó használati lehetőségeket! Mutassa be a különböző laptükrök tervezésének elvét! Mondja el a legfontosabb tördelési szabályokat, hibákat! Ismertesse hogyan készít elő egy összetett kiadványt digitálisan!

A tételhez használható segédeszköz: Nem használható!

Kulcsszavak, fogalmak:

A klasszikus tipográfia:

- Rend, nyugalom, szimmetria
- Kívülről befelé haladva építkezik, elemei egyenlők vagy arányosak
- Négyzetes, Magyar szabvány szerinti, isteni arányú, arany metszés arányú, keskeny (1:2), fej-láb és kötés-vágás margók arányai
- Szövegbetű reneszánsz vagy barokk antikva, sorhossz 80-120 karakter, sorkizárt, behúzás, kimenetsor, fattyú sor, szövegközi kiemelések, alárendelt szövegrészek
- Sorcsoportok elhelyezése az oldalon, lipcsei soresési szabály, címsorok törése, vonal és kerettípusok
- Illusztrációs technikák, illusztrációk jellemzői, elhelyezése, körzet, iniciálé

A modern tipográfia:

- A forma követi a funkciót
- A kevesebb több
- A modern stílus építkezése belülről kifelé halad, elemei egyenlők vagy kontrasztot alkotnak
- A szövegbetű groteszk, kötetlen antikva, balra zárt, a sorhossz 40–60 karakter, címbetű kövér vagy inverz szedésű, a kenyérszövegtől markánsan eltérő, balra zárt elrendezésű
- Az üres tér mérete, térközök hierarchiája
- Oldal fókusza, kimozdítás és ellenpont szerepe, elemek kontrasztja
- Illusztrációs technikák, illusztrációk jellemzői
- Mező, csatorna, kis margók, kifutó

Tördelés

- Mesteroldal kialakítása
- Dinamikus elemek a kiadványszerkesztő programokban (index, tartalomjegyzék, egyebek)
- Stílusok alkalmazása (character, paragraph, object, cell, table)
- A PDF szöveg-, kép-, és színkezelése
- PDF szabványok, ellenőrzési műveletek

20. Ismertesse egy könyv nyomdai előkészítésének lépéseit, szereplőit az ötlettől a nyomdáig! Ismertesse egy könyv elkészítésének lépéseit, szereplőit a nyomdába érkezéstől az expedálásig! A bemutatandó nyomdai eljárás ofsetnyomás.

A tételhez használható segédeszköz: Nem használható!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Szerző, kézirat (fajtái), magánkiadás (előnyei, hátrányai) vagy kiadó
- Forma kialakítása: részletes tipográfiai leírás a könyv minden eleméről, könyvborító grafikai terve, a mesteroldal használata
- Szöveg-előkészítés: szerkesztő, beíró, korrektor, lektor, két korrektúra forduló
- Pixeles és vektoros illusztrációk előkészítése: fotózás, digitalizálás, retus, felbontás, színmód, formátum, vektoros rajzolás, feliratozás, exportálás
- Tördelés: szöveg és kép oldalba integrálása a tipográfiai leírás alapján, tördelt nyelvi és grafikai korrektúra
- Könyvborító elkészítése a grafikai terve alapján, korrektúrája
- Imprimatúra (megrendelőtől), forgatókönyv és digitális proof készítés, kompozit vagy széparált PS, illetve PDF írás
- A PDF formátum tulajdonságai
- Vagy filmek levilágítása oldalanként, kézi montírozás, ofset nyomóforma készítés
- Vagy színikivonati filmek levilágítása a teljes ívre digitális kilövessel, ofset nyomóforma készítés
- Vagy CTP eljárással közvetlenül digitális kilövésű színikivonati ofset nyomóforma készítés
- Gépbeállítás, imprimatura, példányszámnyomás
- Keménytáblás és puhafedelű könyv kötészeti lépései
- Expedálás (zsugorfóliázás, raklapozás, szállítás a kívánt címekre)

A vizsgafeladat megnevezése: Szaktörténet és szakelmélet

ÉRTÉKELÉS

[illegible]

.....

dátum

.....

aláírás

Oliver